

Internetconsultatie - Zienswijze op Tijdelijke regels inzake de instelling van een klimaatfonds met een looptijd van 2024 tot en met 2030

– 24 mei 2022

Met veel interesse heeft de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) kennisgenomen van het wetsvoorstel voor de instelling van een klimaatfonds. Het wetsvoorstel reserveert meerjarig de financiële middelen voor maatregelen om het doel te halen van 55% minder CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990 en klimaatneutraal in 2050. De NVDE is positief over het feit dat het kabinet 35 miljard euro reserveert in een begrotingsfonds om deze doelstellingen vanuit de Klimaatwet te halen. Wij geloven dat dit geld vanuit een meerjarig perspectief een significante bijdrage kan leveren aan het financieren van maatregelen om CO₂-reductie te bewerkstelligen. Onze zienswijze moet u dan ook vooral interpreteren als aanmoediging en tevens suggesties ter verbetering van het voorstel.

Wij vragen aandacht voor de volgende vijf hoofdpunten:

- 1. Streef naar een CO₂-neutrale elektriciteitsproductie *uiterlijk in 2040*.**
- 2. Maak naast ‘stimuleren’ ook het ‘versnellen’ van maatregelen een integraal onderdeel van de doelstellingen van de wet.**
- 3. Borg *uitvoeringscapaciteit* van maatregelen door bij ieder bestedingsvoorstel 1% te besteden aan een flankerend scholingsprogramma en 1% aan extra ambtelijke ondersteuning ter versnelling van wettelijke procedures.**
- 4. Steek de financiering van schone energiedragers breed in, alle technieken zijn nodig.**
- 5. Stel een vaste *adviesraad* samen vanuit het stakeholderveld in en maak voor een ‘second opinion’ gebruik van bestaande instanties.**

In het vervolg van deze zienswijze zullen wij ieder hoofdpunt verder uitwerken.

1. Streef naar een CO₂-neutrale elektriciteitsproductie uiterlijk in 2040

Er is een grote rol voor elektrificatie in het decarboniseren van de verschillende vraagsectoren. Om in 2050 de totale netto-uitstoot van broeikasgassen tot nul te reduceren, is het noodzakelijk dat de elektriciteitssector eerder op netto nul emissies uitkomt. Zo stuurt EU ETS richting netto nul emissies in de elektriciteitssector rond 2040. In het BNC-fiche van het kabinet over EU ETS in het Fit-for-55-pakket staat: “Als bij de volgende herziening van de richtlijn voor de vijfde handelsperiode (2030-2040) de jaarlijkse reductie onverkort doorgaat, dan bereikt het plafond het nulpunt in 2040”. Het IEA geeft ook aan dat voor het 1,5-graden traject versnelling van de volledige decarbonisatie van de elektriciteitssector richting 2040 of zelfs nog eerder vereist is. Wij geven in overweging om dit in het wetsvoorstel aan te scherpen en het klimaatfonds waar nodig te gebruiken om uiterlijk in 2040 een CO₂-neutrale elektriciteitsproductie gerealiseerd te hebben.

2. Maak naast ‘stimuleren’ ook het ‘versnellen’ van maatregelen een integraal onderdeel van de doelstellingen van de wet

Om de doelstellingen voor 2030 te kunnen halen, is meer aandacht nodig voor doorlooptijden van maatregelen, ook in de financiering daarvan. Lange doorlooptijden spelen bij uitstek voor oplossingen die verschillende sectoren raken, zoals elektrificatie en groene waterstof. Zowel netverzwaring als het stimuleren van meer duurzame opwek is voor veel soorten elektrificatie de snelheidsbepalende stap. Het actieprogramma ‘[Samen sneller het net op](#)’ van een brede coalitie van partijen uit de energiesector doet een aantal concrete suggesties van maatregelen hiervoor, die het klimaatfonds kan financieren.

Het bouwen van energie-infrastructuur en energiebronnen zelf duurt vaak zo’n 2 tot 3 jaar, de beslissingen en vergunningen duren 3 tot 8 jaar. Snelle ruimtelijke besluitvorming is doorslaggevend om nieuwe windparken, zonneparken en warmtebronnen te kunnen exploiteren en het net tijdig te kunnen aanpassen. We vragen daarom nadrukkelijk om de doelstellingen van de wet hierop aan te passen en om samen met de decentrale overheden afspraken te maken om procedures te verkorten en doorlooptijden van projecten te versnellen. De NVDE pleit met een coalitie van bedrijven en netbeheerders voor een [tijdsnorm van twee jaar](#) voor vergunningverlening met de noodzakelijke borging van zorgvuldigheid, weging van andere belangen, draagvlak en inspraak.

3. **Borg uitvoeringscapaciteit van maatregelen door bij ieder voorstel 1% te besteden aan een flankerend scholingsprogramma en 1% aan extra ambtelijke ondersteuning**

Om van ambitie naar resultaten in de praktijk te kunnen gaan zijn meer middelen nodig voor uitvoeringscapaciteit. Veel investeringen in infrastructuur vragen extra inzet in technische en planologische uitvoering. Daarom pleit de NVDE ervoor om bij ieder investeringsvoorstel vanuit het klimaatfonds 2% te reserveren voor flankerend beleid. Denk hierbij aan scholingsprogramma's c.q. het aantrekkelijker maken van werken in de duurzame techniek, en aan het verstevigen van de kennisbasis bij vergunningsverleners: vliegende teams van experts zonder belang die ambtenaren voorzien van feitelijke info, maar ook extra capaciteit bij de Raad van State en op vergunningverlening zodat decentrale overheden hier beter in worden ondersteund. Met extra ondersteuning kan er ook beter ondersteuning worden geboden aan wat meer kleinschaligere initiatieven om de toegankelijkheid van het klimaatfonds te verbeteren.

Naast de benodigde kennis is het dus belangrijk om te investeren in voldoende technici die de energietransitie in de praktijk brengen. Er is namelijk een toenemende vraag aan technische vakmensen, terwijl het aanbod afneemt, zie eerder [onderzoek van Ecorys](#). Het klimaatfonds biedt de mogelijkheid om te investeren in een omscholing en het stimuleren van technische studies voor toekomstige studenten.

4. **Steek de financiering van schone energiedragers breed in, alle technieken zijn nodig**

Uit het voorstel blijkt dat het kabinet 15 miljard vanuit het klimaatfonds reserveert voor schone energiedragers. Groene waterstof wordt daarbij veelvuldig als bestedingsrichting genoemd. Naast groene waterstof als belangrijke energiedrager vindt de NVDE het essentieel dat breed wordt ingezet op de benodigde veelheid aan schone energiedragers. Hierbij denken wij expliciet ook aan hernieuwbare gassen / groen gas, warmtepompen, e-boilers, zonthermie, bio-energie, geothermie, aardwarmte en aquathermie en de benodigde infrastructuur voor deze technieken. Specifieke aandacht voor duurzame warmte oplossingen ontbreekt en kan zorgvuldiger weergegeven worden. Bijvoorbeeld door artikel 2 zodanig te formuleren dat het gaat om een CO₂-neutrale energievoorziening in 2050 door middel van elektriciteitsproductie, duurzame warmte, warmte-infrastructuur, energiedragers en energieopslag. Zo is het duidelijker dat het fonds bedoeld is voor de breedte van alle technieken en oplossingen om de klimaatdoelen te behalen.

We vragen de regering om de besteding van de 15 miljard voor schone energiedragers breed in te steken, voor zover nodig in aanvulling op bestaande regelingen zoals de SDE++. Zoek daarbij een balans tussen opties die op korte termijn minder duur zijn en opties die op korte termijn duurder zijn maar op lange termijn ook nodig voor de transitie. Als we snel additionele CO₂-uitstoot kunnen voorkomen met maatregelen vanuit het fonds, is dat de beste inzet.

5. Stel een vaste *adviesraad* samen vanuit het stakeholderveld in en maak voor een ‘second opinion’ gebruik van bestaande instanties

In het voorstel (memorie van toelichting) staat dat de fondsbeheerder advies kan inwinnen over de te verwachten effectiviteit van maatregelen. Ook is het voornemen om een tussentijdse en integrale evaluatie uit te voeren. Vanuit de NVDE vinden wij dit verstandige voorstellen en wij adviseren om hiervoor een vaste adviesraad in te stellen, die de fondsbeheerder periodiek hierover adviseert en betrokken is bij de evaluatie. Vanuit de NVDE vinden we het belangrijk dat hierbij een brede vertegenwoordiging vanuit de branches uitgangspunt is. Het belangrijkste doel hiervan is om op basis van de dagelijkse praktijk, kennis en ervaring de effectiviteit, maar ook uitvoerbaarheid van maatregelen te waarborgen. Zo voorkomen we vertraging en het niet goed aansluiten van maatregelen bij ontwikkelingen in de markt.

Naast advies vanuit het veld achten wij het ook waardevol om eventueel extra advies in te winnen bij een derde partij buiten het stakeholderveld. Vanuit de NVDE zien wij voor deze ‘second opinion’ een rol voor inhoudelijk sterke instanties zoals de Raad van State en het Planbureau voor de Leefomgeving. Zij hebben in het verleden aangetoond gedegen, objectief advies te kunnen geven over onderwerpen die samenhangen met de scope van het klimaatfonds.

Wij zouden het waarderen als het wetsvoorstel op deze punten kan worden aangepast. U kunt contact met ons opnemen, indien u vragen heeft over deze zienswijze.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De activiteiten bij meer dan 6000 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim €41 miljard en meer dan 250.000 werknemers.